

Toneel maakt tongen over trauma los

REPORTAGE TONEEL MOLUKSE ZAAK

Uit elf aangrijpende monologen blijkt hoe het dorp Bovensmilde nog worstelt met het gijzelingsdrama van 1977. Het toneelstuk *Hier gaan wij het niet over hebben*, zaterdag voor het laatst opgevoerd, droeg bij aan de verwerking ervan.

René Otterloo

ASSEN Het verhaal achter elk conflict, hoe eenzijdig en desastreus een 'oplossing' ook wordt geforceerd, kent twee kanten. Jonge Molukse strijders met een vrijheidsideaal hadden nooit de openbare basis-

school van Bovensmilde (105 leerlingen, vijf docenten) mogen gijzelen. Anderzijds: legde de Nederlandse overheid niet de kiem door zich na de politioele acties nauwelijks te bekommeren om het lot van 170.000 trouwe KNIL-soldaten?

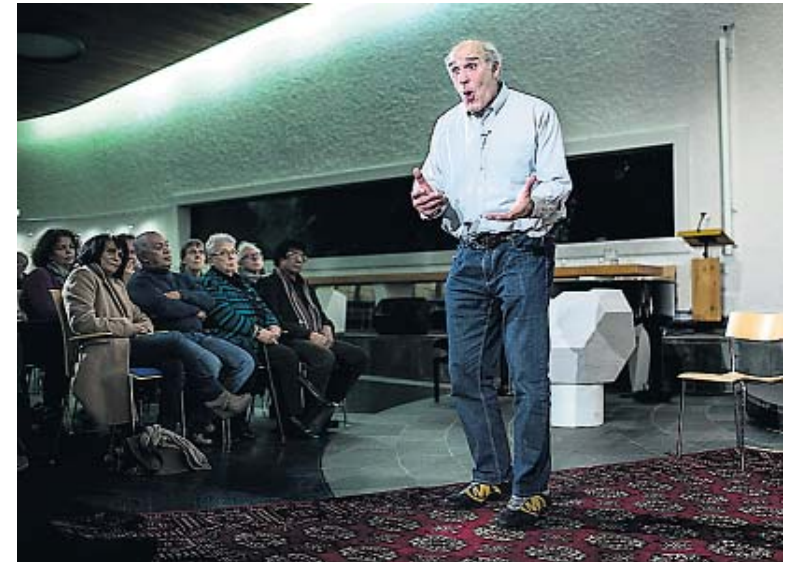
Het toneelstuk *Hier gaan wij het niet over hebben* legde deze tegenstelling de afgelopen maanden zonder enig taboe op tafel. Zaterdagavond werd het stuk voor het laatst opgevoerd in Assen, maar regisseur Jos Spijkers vermoedt dat het hier niet bij zal blijven. Het gijzelen van onschuldige, weerloze burgers is en blijft volgens hem 'een thema met universele waarde'.

Betrokkenen bij het gijzelingsdrama in het Drentse dorp (van Nederlandse en Molukse zijde) leverden de verhalen en anekdotes voor elf mo-

nologen, die voornamelijk door amateuracteurs en -actrices werden overgebracht. Het 11-jarige meisje dat werd gegijzeld, de broer van een gijzelaar, de moeder van een leerlinge. De inbreng van twee Molukse acteurs zorgde voor extra geladenheid, waardoor het stuk aan kracht won.

Het toneel werd in Bovensmilde letterlijk op huiskamerniveau gespeeld met hooguit twaalf toehoorders. Dat greep emotioneel diep in bij de dorpingen, aldus Spijkers.

De dialoog in het dorp kwam enkele jaren geleden voorzichtig op gang dankzij het project Brink Baru (Nieuwe Brink). Er staan twee monumenten in het dorp, de verhoudingen zijn genormaliseerd. De basis: wederzijds respect. „En Molukse mensen zijn veel vriendelijker dan je denkt”, aldus het 11-jarige meisje.

▲ De laatste voorstelling was zaterdag in Assen. Foto Siese Veenstra